

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA
Studijní program: Hudební umění
Studijní obor: Hudební produkce

Oponentní hodnocení magisterské diplomové práce

Název práce: **Péče o duševní a fyzické zdraví hudebních profesionálů**

Autorka: **Patricie Piatková**

Předložená diplomová práce se velice zajímavým způsobem zabývá, v našich podmínkách poněkud opomíjeným tématem, *péčí o duševní a fyzické zdraví hudebních profesionálů*. Autorka přitom vychází a zpracovává četnou zahraniční literaturu, prameny, a také předkládá vlastní výzkum v dané problematice na vzorku vybraných respondentů ze zdejšího prostředí, který mapuje a dokládá současný stav u nás. Ve dvou kapitolách se autorka věnuje popisu existujících systémů zdravotní péče o hudebníky a jejich fungování zejména ve Velké Británii a Německu. Popisem těchto zahraničních soustav nás uvádí hlouběji do dané problematiky a zároveň nutí, abychom si uvědomili - a tím i inspirovali, že dané téma a problematika péče o hudební profesionály je natolik obsáhlé, že se jím dnes zabývají specialisté na celé řadě odborných klinik, institutů a výzkumných center.

Celá práce je zaměřena výhradně na skupinu hudebních profesionálů působících ve velkých hudebních tělesech (orchestrech), neboť studentka vychází ze svých vlastních zkušeností hráčky v orchestru. Nabízí se tedy otázka, jak je dané téma řešeno a s jakými odlišnostmi ve vztahu k sólovým hráčům, například u klavíristů. Dále je důležité uvést, že se celá práce zaměřuje na oblast umělé (vážené) hudby, kdy hudebník interpretuje existující hudební dílo (*opus musicum*), nezabývá se však oblastí non umělé hudby (např. oblastí jazzové hudby), kde fyzická a psychická zátěž interpreta je navíc exponovaná vysokou mírou nezbytné kreativity v oblasti invence a duševní pohotovosti, kterou hudebník v reálném časovém proudu musí předvádět např. při hudební improvizaci.

Autorka výstižně konstatuje, že dané téma a problematika není u nás řešena ani při studiu na středních a vysokých uměleckých školách. Domníváme se však, že je nezbytně nutné k danému konstatování přiřadit další, a to základní stupeň hudebního vzdělávání a přípravu na základních uměleckých školách. Tento základní a nezbytný stupeň přípravy budoucích hudebních profesionálů se nejenom v této práci, ale všeobecně opomíjí. Musíme si však uvědomit, že se na bezmála pětistech základních uměleckých školách v celé České republice, jež reprezentují první a stavební kámen na cestě stát se hudebním profesionálem, toto téma už vůbec neřeší, i když se všeobecně ví, že pro další růst a kvalitní fyzickou a psychickou přípravu je věk žáka mezi šestým a čtrnáctým věkem života tím nejdůležitějším. Kromě toho se v tomto období rozhoduje, zda se žák vydá na profesionální hudební dráhu (zda bude pokračovat ve studiu na konzervatoři) a je to také období, kdy žák dostává základní návyky

péče o svou fyzickou a psychickou vitalitu. Mimo jiné opomíjení základního stupně této přípravy má dnes za následek velikou fluktuaci žáků hudebního oboru na ZUŠ tzn., že značný počet žáků v prvních dvou, třech letech vzdělávání opouští hudební vzdělávání úplně.

Autorka dané téma rozděluje na problematiku a popis pohybové koordinace, hudební paměti a efektivního cvičení, a na stranu druhou umísťuje psychickou vitalitu hudebníka. Na to navazuje popis celé řady fyzických, tj. zdravotních problémů z hlediska lékařského. Uvádí i zatím ojedinělé případy současného systému hudební medicíny u nás. S ohledem na celý rozsah práce nebylo možné se v ní podrobněji věnovat popisu celé řady psychických (duševních) jevů a problémů, které kromě zdravotní péče, reprezentují základní parametr kvalitní přípravy či profesní dráhy hudebníka. Například sem patří otázka trémy a strachu z vystupování na podiu (zejména u sólových hráčů). Dále je to otázka frustrace a stresu z nutnosti neustále podávat bezchybný a dokonalý hudební výkon atd. Všechny tyto a další obdobné otázky přípravy hudebních profesionálů jsou zatím v našem odborně psychologickém prostředí velikou neznámou. Ze strany obecných psychologů je to oblast málo propracovaná a zatím, bohužel, nedochází k propojení poznatků obecné s hudební psychologií. Toto tvrzení můžeme pozorovat v bohaté síti pedagogicko psychologických poraden u nás, které se tomuto tématu nevěnují, a dokonce odmítají z psychologického hlediska u dětí a mládeže identifikovat přítomnost hudebního nadání či talentu. Jedním z důvodů je i to, že se zatím na katedrách psychologie na fakultách pedagogických či filozofických, cíleně nepřipravují odborníci, kteří by se zaměřovali na profesionální péči o duševní zdraví dětí, mládeže a dospělých v oblasti hudebního umění.

Celou jednu třetinu diplomové práce zabírá zmíněné dotazníkové šetření, které si kladlo za cíl zmapovat jaká je situace péče o zdraví hudebních profesionálů v ČR. Uvedené otázky v předloženém dotazníku jsou velice dobře zpracované a smysluplně zacílené. Při zpracování samotného dotazníku byla použita kvalitativní metoda. Závěry tohoto dotazníkového šetření jsou velice cenné, neboť se vztahují nejenom na psychologickou a lékařskou stránku věci, ale jasně poukazují i na pedagogické hledisko celé záležitosti. Jak bylo výše naznačeno, pedagogové zejména na základním, ale také u na středním či vysokoškolském stupni vzdělávání, sehrávají velice důležitou roli ve vedení žáků či studentů, a to především ve formování základních návyků, postojů, dalších důležitých parametrů jejich osobnosti.

Závěr

Předložená diplomová práce je velice dobře strukturovaná a po formální stránce přehledně zpracovaná. Velikým jejím přínosem je to, že studentka a aspirantka na magisterský titul dané téma otvírá v podobě jí nejbližší, tj. se zaměřením na profesionální hráče s uplatněním v klasických symfonických orchestrech. Obdivuhodný je přitom fakt, že frekventantka studia hudební produkce a managementu cítí potřebu otevřít a řešit dané téma, což může být velice cenné s ohledem na její další případné uplatnění, jako vedoucí nebo řídicí pracovnice jednoho z hudebních těles u nás. Zejména z tohoto hlediska doporučuji práci k obhajobě a navrhuji známku výbornou (A). Pokud navíc studentka bude uvažovat o dalším postgraduálním studiu, navrhovala bych dané téma mnohem více rozšířit, třeba o témata výše naznačená, a spojit se tak dalšími odbornými pracovišti u nás. Tímto by studentka ve své další profesní dráze mohla

nabídnout odbornou pomoc či východisko z dané situace pro celou řadu profesionálních hudebníků u nás.

V Praze dne 21.5.2020

Posudek vypracovala
PhDr. Bojana Kljunič, Ph.D.